

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **T. M. i W. S.**

oskarżonych z art. 586 k.s.h.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 czerwca 2023 r.,

skargi Prokuratora Rejonowego w Nowej Soli

na wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 9 marca 2023 r., sygn. akt VII Ka 1073/22,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli

z dnia 30 maja 2022 r., sygn. akt II K 591/21,

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 30 maja 2022 r., w sprawie sygn. akt II K 591/21, **T. M.** został uznany za winnego tego, że w okresie od 30 kwietnia 2017 r. do 7 października 2020 r. w N., woj. [...], jako wiceprezes spółki z o.o. B. z siedzibą w N. nie złożył wniosku o upadłość tej spółki pomimo zaistnienia warunków uzasadniających złożenie takiego wniosku w postaci utraty przez spółkę zdolności do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań finansowych, tj. o przestępstwo z art. 586 k.s.h. i za to na podstawie art. 586 k.s.h. Sąd wymierzył mu karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności, zobowiązując oskarżonego do

wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Sąd uniewinnił oskarżonego T. M. od popełnienia czynów opisanych w pkt I.II i I.III części wstępnej wyroku.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w Nowej Soli uznał **W. S.** za winnego tego, że w okresie od 30 kwietnia 2017 r. do 2 października 2017 r. w N., woj. [...], będąc prezesem spółki z o.o. M. z siedzibą w N. nie złożył wniosku o jej upadłość pomimo zaistnienia warunków uzasadniających złożenie takiego wniosku w postaci utraty przez spółkę zdolności do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, tj. o czyn z art. 586 k.s.h. i za to na podstawie art. 586 k.s.h. wymierzył mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych. Sąd uniewinnił oskarżonego W.S. od popełnienia czynu opisanego w pkt 2.II części wstępnej wyroku.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonych oraz prokuratora Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 9 marca 2023 r., sygn. akt VII Ka 1073/22 uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Rejonowy w N. zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 30 maja 2022 r., sygn. akt II K 591/21 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na stwierdzenie konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy w realiach sprawy taka przesłanka nie zachodzi ze względu na kompletność materiału dowodowego przeprowadzonego w sprawie oraz brak powodów, dla których dowody przeprowadzone przez Sąd I instancji wymagałyby powtórzenia przeprowadzenia w sprawie.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub w wypadku zaistnienia uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Ograniczenie podstaw skargowych do tych, jakie wskazano w tym przepisie oznacza, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ograniczony jest wyłącznie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). Co do zasady, Sąd Najwyższy nie jest więc, pomijając kwestię bezwzględnych przyczyn odwoławczych (niezależnie czy zaistniały w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czy w postępowaniu apelacyjnym), uprawniony do badania, czy sąd odwoławczy prawidłowo stwierdził zaistnienie uchybienia stanowiącego względny powód odwoławczy, może jedynie ocenić czy z powodu stwierdzonych przez ten sąd uchybień, pierwszoinstancyjny przewód sądowy powinien zostać powtórzony w całości. W konsekwencji, wskazanie w skardze na wyrok sądu odwoławczego naruszenia innego przepisu niż art. 437 § 2 k.p.k. i art. 439 § 1 k.p.k., nawet w powiązaniu z którymkolwiek z tych uregulowań, oznacza, że jest ona niedopuszczalna (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2018 r., II KS 1/18, OSNKW 2018, z. 5, poz. 38 oraz z dnia 25 września 2018 r., V KS 19/18, OSNKW 2018, z. 12, poz. 81).

W myśl art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie. W takim wypadku kontrola skargowa przeprowadzana przez Sąd Najwyższy w postępowaniu prowadzonym w oparciu o art. 539 k.p.k. obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy "nie może skazać oskarżonego". Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (por. również

uwagi zawarte w cyt. uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

Autor skargi wywodzi, że Sąd odwoławczy wydając kwestionowany wyrok kasatoryjny dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wobec konieczności przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy w realiach sprawy taka przesłanka nie zachodzi ze względu na kompletność materiału dowodowego przeprowadzonego w sprawie oraz brak powodów, dla których dowody przeprowadzone przez Sąd *meriti* wymagałyby powtórnego przeprowadzenia w sprawie.

Skarżący zupełnie pomija jednak argumentację Sądu Okręgowego, który wyraźnie wskazał, że nie mógł wydać orzeczenia reformatoryjnego (s. 12 uzasadnienia SO). Z uwagi na fakt, że dokonanie przez organ *ad quem* modyfikacji w tym zakresie było - w świetle reguły *ne peius* wynikającej z przepisu art. 454 § 1 k.p.k. - wykluczone, jedynym możliwym rozstrzygnięciem stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Nie ma racji skarżący, który kwestionuje uchylenie wyroku wskazując, że w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo. Skarżący pomija argumentację Sądu odwoławczego, który szczegółowo odniósł się do tej kwestii wskazując, że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, a zebrane dowody poddać ponownie wszechstronnej i wnikliwej analizie. Sąd Okręgowy wskazał na motywy, które doprowadziły do uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Odnosząc się do ustaleń Sądu *meriti* podkreślono, że brak jest precyzyjnego i pełnego ustalenia co do reprezentacji spółek ujętych w zarzutach od których oskarżeni zostali uniwinnieni i jednocześnie brak właściwej i pogłębionej oceny przepisów prawa, które w tym zakresie winny mieć zastosowanie. Rozpoznając środki odwoławcze Sąd II instancji uznał zasadność zarzutów prokuratora kierowanych wobec częściowego uniewinnienia oskarżonych od stawianych im zarzutów, z kolei wspomniany już przepis art. 454 § 1 k.p.k. nie daje podstaw do skazania oskarżonych przez Sąd odwoławczy (s. 12 uzasadnienia SO).

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego przekonuje, że wykazane braki postępowania pierwszoinstancyjnego stały na przeszkodzie zaakceptowaniu wydanego wyroku częściowo uniewinniającego oskarżonych od stawianych im zarzutów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[JML]

[ms]